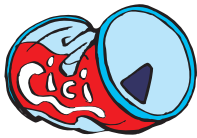

METAL
DÅSE MED PANT

Henfaldstid i naturen	500 år
Farligt for dyr (1-20)	16
Mængde i naturen (1-50)	30
Hvor ulækkert? (1-20)	3
Genbrugsværdi (1-20)	20

Vidste du det?
15% af alle dåser kommer aldrig retur.

METAL
INDKØBS-VOGN

Henfaldstid i naturen	800 år
Farligt for dyr (1-20)	7
Mængde i naturen (1-50)	2
Hvor ulækkert? (1-20)	2
Genbrugsværdi (1-20)	17

Vidste du det?
En ny indkøbsvogn koster 1200-1500 kr.

METAL
KAPSEL

Henfaldstid i naturen	100 år
Farligt for dyr (1-20)	10
Mængde i naturen (1-50)	41
Hvor ulækkert? (1-20)	1
Genbrugsværdi (1-20)	15

Vidste du det?
7 kapsler svarer til vægten af en dåse.

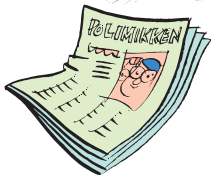
METAL
DÅSE UDEN PANT

Henfaldstid i naturen	500 år
Farligt for dyr (1-20)	15
Mængde i naturen (1-50)	36
Hvor ulækkert? (1-20)	2
Genbrugsværdi (1-20)	16

Vidste du det?
Syd for grænsen sælges årligt cirka 1/2 milliard dåser uden pant.

PAPIR OG PAP
GRATISAVIS

Henfaldstid i naturen	5 måneder
Farligt for dyr (1-20)	3
Mængde i naturen (1-50)	36
Hvor ulækkert? (1-20)	2
Genbrugsværdi (1-20)	15

Vidste du det?
Der udkommer dagligt over 1.8 millioner gratisaviser.

PAPIR OG PAP
ISPAPIR

Henfaldstid i naturen	2 år
Farligt for dyr (1-20)	8
Mængde i naturen (1-50)	35
Hvor ulækkert? (1-20)	6
Genbrugsværdi (1-20)	12

Vidste du det?
Ispapir er ikke kun papir. Det er også plast og folie.

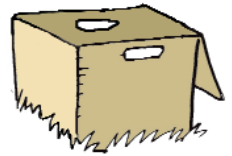
PAPIR OG PAP
PIZZAÆSKE

Henfaldstid i naturen	5 måneder
Farligt for dyr (1-20)	8
Mængde i naturen (1-50)	9
Hvor ulækkert? (1-20)	11
Genbrugsværdi (1-20)	16

Vidste du det?
De fleste affaldsspande er ikke store nok til at kunne tage pizza-æsker.

PAPIR OG PAP
PAPKASSE

Henfaldstid i naturen	5 måneder
Farligt for dyr (1-20)	8
Mængde i naturen (1-50)	20
Hvor ulækkert? (1-20)	5
Genbrugsværdi (1-20)	18

Vidste du det?
Papkasser bliver genanvendt til fx æggebakker.

GLAS
FLASKE MED PANT

Henfaldstid i naturen	1 million år
Farligt for dyr (1-20)	18
Mængde i naturen (1-50)	24
Hvor ulækkert? (1-20)	5
Genbrugsværdi (1-20)	19

Vidste du det?
En pantflaske bliver genbrugt cirka 30 gange.

GLAS
GLASSKÅR

Henfaldstid i naturen	1/2 million år
Farligt for dyr (1-20)	20
Mængde i naturen (1-50)	50
Hvor ulækkert? (1-20)	5
Genbrugsværdi (1-20)	11

Vidste du det?
Glasskår i naturen er livsfarligt for dyrene.

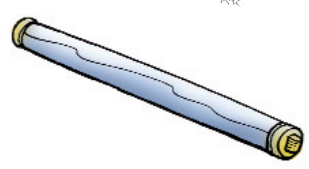
GLAS
GLAS-/FLASKE UDEN PANT

Henfaldstid i naturen	1 million år
Farligt for dyr (1-20)	19
Mængde i naturen (1-50)	23
Hvor ulækkert? (1-20)	6
Genbrugsværdi (1-20)	13

Vidste du det?
Glas er lavet af sand, soda og kalk.

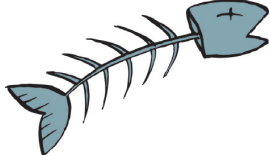
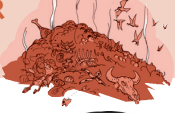
GLAS
LYSSTOF-RØR

Henfaldstid i naturen	4000 år
Farligt for dyr (1-20)	18
Mængde i naturen (1-50)	3
Hvor ulækkert? (1-20)	8
Genbrugsværdi (1-20)	9

Vidste du det?
Lysstofrør er farligt affald, da de indeholder en del tungmetaller og elektronik.

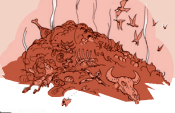
ORGANISK AFFALD
DØDT DYR

Henfaldstid i naturen	5 uger
Farligt for dyr (1-20)	4
Mængde i naturen (1-50)	5
Hvor ulækkert? (1-20)	20
Genbrugsværdi (1-20)	3

Vidste du det?
På de danske veje bliver der årligt dræbt mere end 5 millioner dyr.

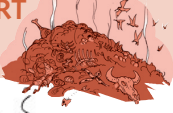
ORGANISK AFFALD
BANAN-SKRÆL

Henfaldstid i naturen	5 uger
Farligt for dyr (1-20)	1
Mængde i naturen (1-50)	13
Hvor ulækkert? (1-20)	15
Genbrugsværdi (1-20)	4

Vidste du det?
Bananer og citrusfrugter er ofte overfladebehandlede, så de skal i skraldespanden og ikke i kompostbunken.

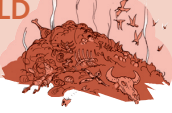
ORGANISK AFFALD
HUNDELORT

Henfaldstid i naturen	2 uger
Farligt for dyr (1-20)	4
Mængde i naturen (1-50)	21
Hvor ulækkert? (1-20)	17
Genbrugsværdi (1-20)	4

Vidste du det?
Cirka 450.000 familier i Danmark har hund.

ORGANISK AFFALD
HAVEAFFALD

Henfaldstid i naturen	3 uger
Farligt for dyr (1-20)	4
Mængde i naturen (1-50)	17
Hvor ulækkert? (1-20)	6
Genbrugsværdi (1-20)	14

Vidste du det?
En kompostbeholder sparer mange kilometers transport af haveaffald på vejene.

FARLIGT AFFALD**FYR-VÆRKERI**

Henfaldstid i naturen	500 år
Farligt for dyr (1-20)	20
Mængde i naturen (1-50)	23
Hvor ulækkert? (1-20)	9
Genbrugsværdi (1-20)	1

Vidste du det?
Det er tungmetaller i fyrværkeriet, der giver de flotte farver.

FARLIGT AFFALD**MEDICIN**

Henfaldstid i naturen	500 år
Farligt for dyr (1-20)	20
Mængde i naturen (1-50)	3
Hvor ulækkert? (1-20)	17
Genbrugsværdi (1-20)	1

Vidste du det?
Medicinrester i naturen kan forårsage hormonforstyrrelser hos fx fisk.

FARLIGT AFFALD**SPRAY-FLASKE**

Henfaldstid i naturen	200 år
Farligt for dyr (1-20)	19
Mængde i naturen (1-50)	5
Hvor ulækkert? (1-20)	13
Genbrugsværdi (1-20)	1

Vidste du det?
En sprayflaske kan indeholde drivgasser som butan og propan, som er stærkt brandfarlige.

FARLIGT AFFALD**REN-GØRINGS-MIDDEL**

Henfaldstid i naturen	500 år
Farligt for dyr (1-20)	18
Mængde i naturen (1-50)	4
Hvor ulækkert? (1-20)	13
Genbrugsværdi (1-20)	2

Vidste du det?
Mange rengøringsmidler fås som svane- eller blomstmærkede. Det er de mest skånsomme over for miljøet.

STORSKRALD**CYKEL**

Henfaldstid i naturen	2000 år
Farligt for dyr (1-20)	6
Mængde i naturen (1-50)	4
Hvor ulækkert? (1-20)	5
Genbrugsværdi (1-20)	17

Vidste du det?
I 2006 var der cirka 50.000 anmeldte cykeltvyerier.

STORSKRALD**LEGETØJ**

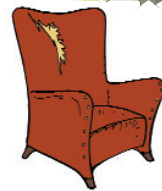
Henfaldstid i naturen	400 år
Farligt for dyr (1-20)	9
Mængde i naturen (1-50)	10
Hvor ulækkert? (1-20)	7
Genbrugsværdi (1-20)	16

Vidste du det?
Siden 1994 er salget af legetøj steget med 50%. I 2004 havde legetøjsforhandlerne en omsætning på 2,2 milliarder kr.

STORSKRALD**TØJ**

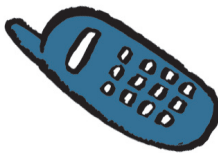
Henfaldstid i naturen	5 år
Farligt for dyr (1-20)	6
Mængde i naturen (1-50)	12
Hvor ulækkert? (1-20)	13
Genbrugsværdi (1-20)	14

Vidste du det?
Dansk Røde Kors indsamler årligt cirka 7000 tons genbrugstøj.

STORSKRALD**MØBEL**

Henfaldstid i naturen	13 år
Farligt for dyr (1-20)	2
Mængde i naturen (1-50)	3
Hvor ulækkert? (1-20)	8
Genbrugsværdi (1-20)	16

Vidste du det?
Storskrald defineres som større kasserede brugsgenstande. I 2004 udgjorde storskrald 22% af husholdningsaffaldet.

EL-SKROT**MOBIL-TELEFON**

Henfaldstid i naturen	1000 år
Farligt for dyr (1-20)	14
Mængde i naturen (1-50)	1
Hvor ulækkert? (1-20)	6
Genbrugsværdi (1-20)	14

Vidste du det?
I 2005 var der flere mobilabonnenter end indbyggere. I de danske hjem ligger der mindst 10 millioner gamle telefoner.

EL-SKROT**COMPUTER-SKÆRM**

Henfaldstid i naturen	1 million år
Farligt for dyr (1-20)	15
Mængde i naturen (1-50)	1
Hvor ulækkert? (1-20)	7
Genbrugsværdi (1-20)	12

Vidste du det?
Fra bl.a. printkortene kan man genbruge kobber og ædelmetaller som guld, sølv og platin.

EL-SKROT**BATTERI**

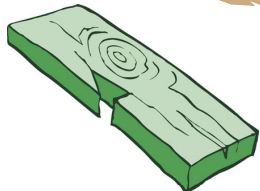
Henfaldstid i naturen	1000 år
Farligt for dyr (1-20)	20
Mængde i naturen (1-50)	12
Hvor ulækkert? (1-20)	8
Genbrugsværdi (1-20)	11

Vidste du det?
El-apparater og legetøj, der indeholder batterier, skal afleveres som farligt affald.

EL-SKROT**MUSIK-AFSPILLER**

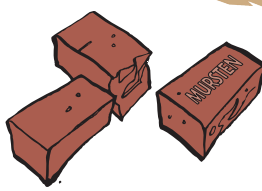
Henfaldstid i naturen	1000 år
Farligt for dyr (1-20)	16
Mængde i naturen (1-50)	1
Hvor ulækkert? (1-20)	9
Genbrugsværdi (1-20)	11

Vidste du det?
I Danmark skrotter vi cirka 100.000 tons elektronik hvert år.

BYGGEAFFALD**IMPRÆGNERET TRÆ**

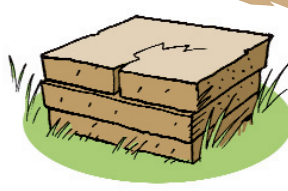
Henfaldstid i naturen	15 år
Farligt for dyr (1-20)	7
Mængde i naturen (1-50)	11
Hvor ulækkert? (1-20)	7
Genbrugsværdi (1-20)	12

Vidste du det?
Imprægneret træ bliver deponeret som farligt affald.

BYGGEAFFALD**MURSTEN**

Henfaldstid i naturen	25 år
Farligt for dyr (1-20)	6
Mængde i naturen (1-50)	18
Hvor ulækkert? (1-20)	1
Genbrugsværdi (1-20)	14

Vidste du det?
Mursten er lavet af brændt ler.

BYGGEAFFALD**FLISER**

Henfaldstid i naturen	20 år
Farligt for dyr (1-20)	6
Mængde i naturen (1-50)	9
Hvor ulækkert? (1-20)	3
Genbrugsværdi (1-20)	11

Vidste du det?
Beton fremstilles af sand, sten, vand og cement.

BYGGEAFFALD**BETON/GRUS**

Henfaldstid i naturen	20 år
Farligt for dyr (1-20)	6
Mængde i naturen (1-50)	9
Hvor ulækkert? (1-20)	1
Genbrugsværdi (1-20)	14

Vidste du det?
99% bliver knust og genanvendt til nye byggematerialer.

PLASTIK/GUMMI

PLASTIK-FLASKE UDEN PANT

Henfaldstid i naturen	500 år
Farligt for dyr (1-20)	14
Mængde i naturen (1-50)	25
Hvor ulækkert? (1-20)	7
Genbrugsværdi (1-20)	13

Vidste du det?
Man har vedtaget, at der også skal være pant på engangsflasker.

PLASTIK/GUMMI

PLASTIK-STRIP FRA SIXPACK

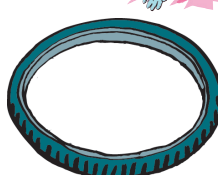

Henfaldstid i naturen	450 år
Farligt for dyr (1-20)	14
Mængde i naturen (1-50)	10
Hvor ulækkert? (1-20)	11
Genbrugsværdi (1-20)	11

Vidste du det?
Dyr kan blive kvalt, hvis deres hoved sætter sig fast i plastikringene.

PLASTIK/GUMMI

DÆK FRA BIL/CYKEL

Henfaldstid i naturen	100 år
Farligt for dyr (1-20)	10
Mængde i naturen (1-50)	7
Hvor ulækkert? (1-20)	7
Genbrugsværdi (1-20)	15

Vidste du det?
Mange dæk bliver genbrugt som sandkasser, gynger eller som faldunderlag på legepladser.

PLASTIK/GUMMI

INDKØBS-POSE

Henfaldstid i naturen	400 år
Farligt for dyr (1-20)	13
Mængde i naturen (1-50)	33
Hvor ulækkert? (1-20)	11
Genbrugsværdi (1-20)	10

Vidste du det?
Indkøbsposer er en af de dagligvarer, der tjenes flest penge på. Der købes 350 millioner hvert år.

ANDET

CIGARET-SKOD MED FILTER

Henfaldstid i naturen	4 år
Farligt for dyr (1-20)	17
Mængde i naturen (1-50)	49
Hvor ulækkert? (1-20)	12
Genbrugsværdi (1-20)	3

Vidste du det?
Cirka 60% af de stykker affald, man finder smidt i naturen, er cigaretskod. Der bliver smidt cirka 9 millioner hver dag.

ANDET

MÆLKE-KARTON

Henfaldstid i naturen	2 år
Farligt for dyr (1-20)	12
Mængde i naturen (1-50)	22
Hvor ulækkert? (1-20)	14
Genbrugsværdi (1-20)	8

Vidste du det?
Mælkekartoner blev indført i Danmark i 1971. De kan ikke genanvendes.

ANDET

HUNDEPOSE MED INDHOLD

Henfaldstid i naturen	50 år
Farligt for dyr (1-20)	9
Mængde i naturen (1-50)	13
Hvor ulækkert? (1-20)	18
Genbrugsværdi (1-20)	1

Vidste du det?
En hundepose af plastik kan ligge rigtig mange år i naturen. En hundelort forsvinder på en uges tid.

ANDET

FASTFOOD-EMBALLAGE

Henfaldstid i naturen	10 år
Farligt for dyr (1-20)	11
Mængde i naturen (1-50)	21
Hvor ulækkert? (1-20)	14
Genbrugsværdi (1-20)	4

Vidste du det?
Der spises cirka 50.000 fastfood-måltider i Danmark hver dag.

SPILLEREGLER

Firkort

Mindst 3 spillere. Målet med spillet er at samle flest grupper på 4 kort, der hører sammen.

Sådan spilles der:

Del alle kortene ud, så hver spiller har nogenlunde lige mange kort. Spilleren til venstre for kortgiveren starter med at bede den anden spiller om et kort. Du må kun bede om kort fra en gruppe, du har kort fra i forvejen. Hvis den anden spiller har kortet, skal han give det til dig. Du må fortsætte med at bede om kort, indtil du spørger om et kort, som den udspurgte ikke har. Denne spiller må nu fortsætte. Så snart en spiller har samlet en gruppe, skal han lægge den til side som et stik. Den spiller, der ved slutningen af spillet har samlet flest stik, er vinderen.

SPILLEREGLER

Tag skraldet

Mindst 3 spillere. Målet er, først at få samlet et stik, så man kan snuppe en mønt på bordet.

Sådan spilles der:

Man bruger kun én gruppe pr. spiller og lægger resten af kortene væk. På midten af bordet lægger man en mønt mindre, end man er spillere. Hvis man er 4 spillere, lægger man altså kun 3 mønter. Kortene deles ud, så hver spiller har 4 kort. Nu gælder det om at få samlet de 4 kort, der hører til samme gruppe. For at få samlet en gruppe, giver hver spiller samtidigt et af sine kort til den spiller, der sidder til venstre for ham. Det fortsætter, indtil en spiller får en hel gruppe og så må tage en mønt fra bordet. De andre skal skynde sig at tage en mønt også, men der er jo én, der ikke kan få nogen, og han har så tabt. Det sjove er, hvis man diskret kan tage mønten, uden at de andre spillere opdager det...

SPILLEREGLER

Trumf

2-5 spillere. Målet er at få så mange stik som muligt ved at trumfe modspillerens kort.

Sådan spilles der:

Alle kortene fordeles mellem spillerne. Hver spiller lægger sine kort i en bunke foran sig på bordet med bagsiden opad. Alle vender det øverste kort. Spilleren til venstre for kortgiveren begynder ved at nævne en af kategorierne på sit øverste kort. De øvrige spillere nævner efter tur den samme kategori på deres øverste kort, og den spiller, der har den højeste talværdi, vinder alle kortene i denne omgang og lægger disse i bunden af sin kortbunke. Vinderen vælger en af kategorierne på sit næste kort osv. Vinder er den, som har vundet flest kort.

Hvem står bag

Affaldskortene er produceret af skoletjenesten i Danmarks Naturfredningsforening. Kortene er støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftslivet og Dansk Retursystem. Du kan lære meget mere om affald og spille kortspillet på computeren på hjemmesiden www.affaldskort.dk

Om kategorier og tal

Henfaldstiden for affaldet i naturen er stærkt afhængig af materiale, størrelse, temperatur, fugtighed, mikroorganismer og mange andre faktorer. Henfaldstiderne i spillet er skønnede på baggrund af oplysninger fra Institut for Miljøvurdering fra 2003.

Tallene i de øvrige kategorier er fundet efter tilbagemeldinger fra børn, der har deltaget i Danmarks Naturfredningsforenings affaldsindsamling i foråret 2007. Børnene har svaret på, hvad de har fundet, og hvor ulækkert, farligt og genanvendeligt, de synes, affaldstyperne er.

Redaktør: Ole Laursen
Illustrationer: Knud Andersen
Tekst og tal: Ole Laursen og Susie Langebæk
Layout: Berit Vedelsby
Tryk: Dantryk